

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 22 czerwca 2020 r.

Pozycja 23

POSTANOWIENIE z dnia 3 czerwca 2020 r. Sygn. akt SK 36/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński – przewodniczący
Leon Kieres
Julia Przyłębska
Bartłomiej Sochański
Andrzej Zielonacki – sprawozdawca,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 czerwca 2020 r., skargi konstytucyjnej A.D. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 168 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) w zakresie, w jakim:
 - a) nakłada na stronę, której korespondencja została doręczona dorosłemu domownikowi strony (tj. w trybie art. 138 § 1 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego), ciężar wykazania, że strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, pomimo tego, iż strona o odebraniu korespondencji przez domownika nie wiedziała,
 - b) pozbawia stronę postępowania cywilnego, której korespondencja została doręczona w trybie art. 138 § 1 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, prawa do zaskarżenia wydanych orzeczeń (wyroków, postanowień, nakazów zapłaty)
– z art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 138 § 1 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim uzależnia skuteczność doręczenia wobec strony pisma sądowego, które zostało doręczone dorosłemu domownikowi strony, tylko od tego, czy dorosły domownik strony podejmie się oddania jej pisma, a nie od tego, czy korespondencja została faktycznie stronie doręczona, uzależniając tym samym skuteczność doręczenia od zachowania dorosłego domownika (osoby trzeciej), a nie samej strony, przerzucając tym samym skutki zachowania (odpowiedzialność) osoby trzeciej na stronę, z art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 oraz art. 78 Konstytucji, a także z art. 49 w związku z art. 51 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W sporządzonej przez radcę prawnego skardze konstytucyjnej z 6 grudnia 2018 r. (wniesionej do Trybunału tego samego dnia – data nadania) A.D. (dalej: skarżąca) zarzuciła niezgodność:

1) art. 168 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) w zakresie, w jakim:

a) nakłada na stronę, której korespondencja została doręczona dorosłemu domownikowi strony (tj. w trybie art. 138 § 1 k.p.c.), ciężar wykazania, że strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, pomimo tego, iż strona o odebraniu korespondencji przez domownika nie wiedziała,

b) pozbawia stronę postępowania cywilnego, której korespondencja została doręczona w trybie art. 138 § 1 k.p.c., prawa do zaskarżenia wydanych orzeczeń (wyroków, postanowień, nakazów zapłaty)

– z art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

2) art. 138 § 1 k.p.c. w zakresie, w jakim uzależnia skuteczność doręczenia wobec strony pisma sądowego, które zostało doręczone dorosłemu domownikowi strony, tylko od tego, czy dorosły domownik strony podejmie się oddania jej pisma, a nie od tego, czy korespondencja została faktycznie stronie doręczona, uzależniając tym samym skuteczność doręczenia od zachowania dorosłego domownika (osoby trzeciej), a nie samej strony, przerzucając tym samym skutki zachowania (odpowiedzialność) osoby trzeciej na stronę, z art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 oraz art. 78 Konstytucji, a także z art. 49 w związku z art. 51 Konstytucji.

1.1. Skarga została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 13 stycznia 2010 r. (sygn. akt [...]) Sad Rejonowy w P. – V Wydział Cywilny nakazał skarżącej zapłatę na rzecz strony powodowej 4171,56 zł wraz z odsetkami naliczanymi od poszczególnych części tej kwoty, a także 25 zł tytułem kosztów postępowania oraz 617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy nakaz został 20 stycznia 2010 r. doręczony na adres skarżącej; osobą kwitującą odbiór w zastępstwie skarżącej był jej mąż ([...]).

W dniu 12 września 2017 r. skarżąca, zastępowana przez pełnomocnika, wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego wniesienia. W uzasadnieniu wskazała ona, że o nakazie zapłaty dowiedziała się dopiero po otrzymaniu w sierpniu 2017 r. od komornika sądowego zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, gdyż jej mąż nie miał jej poinformować o odebranej w styczniu 2010 r. korespondencji.

Postanowieniem z 21 lutego 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w P. – V Wydział Cywilny oddalił wniosek pełnomocnika skarżącej o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty z 13 stycznia 2010 r. (punkt 1 sentencji) oraz odrzucił sprzeciw od rzonego nakazu (punkt 2 sentencji). W ocenie tego Sądu w sprawie nie ziszcila się przesłanka „wyjątkowego wypadku”, o którym mowa w art. 169 § 4 k.p.c., a która umożliwiłaby uwzględnienie wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej po upływie roku od daty, gdy powinna była zostać dokonana.

Na powyższe postanowienie skarżąca wniosła zażalenie, zarzucając Sądowi pierwszej instancji: brak rozpoznania istoty sprawy wskutek braku obiektywnego dokonania ustaleń faktycznych; rozpoznanie nieistniejącego wniosku o przywrócenie terminu, albowiem pełnomocnik skarżącej nie był stroną postępowania, a tylko działał za skarżącą; naruszenie art. 6 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, ze zm.) w związku z art. 232 k.p.c.; naruszenie art. 233 k.p.c., a w konsekwencji także art. 231 k.p.c.; naruszenie art. 316 § 1 k.p.c.; brak podstaw do odrzucenia sprzeciwu; uznanie za niewiarygodne zeznań pozwanej bez wskazania przyczyn.

Postanowieniem z 4 września 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w P. – XV Wydział Cywilny Odwoławczy oddalił zażalenie, nie podzieliwszy zarzutów skarżącej. Jednocześnie Sąd ten stwierdził, że w zaskarżonym orzeczeniu prawidłowo ustalono, iż w sprawie nie ziszcila się przesłanka przywrócenia terminu w rozumieniu art. 169 § 4 k.p.c.

1.2. Zdaniem skarżącej zaskarżone przepisy naruszają prawo do: sądu i uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd (art. 45 Konstytucji); zaskarżenia orzeczenia (art. 78 Konstytucji); ochrony jej praw majątkowych, polegające na udowodnieniu, iż nie jest zobowiązana do zapłaty podmiotowi dochodzącemu roszczenia (art. 77 ust. 2 Konstytucji); równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji) przez odmienne traktowanie adresatów tej samej normy prawnej – osób, którym winę lub jej brak można przypisać, i osób, którym winy nie da się przypisać, które zostają pozbawione możliwości skutecznego złożenia wniosku o przywrócenie terminu. W ocenie skarżącej art. 138 k.p.c. narusza również wolność i ochronę komunikowania się przez naruszenie tajemnicy korespondencji (art. 49 w związku z art. 51 ust. 1 Konstytucji), gdyż osoba uznana za dorosłego domownika uzyskuje dostęp do korespondencji strony niezależnie od jej woli.

2. Postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z 22 maja 2019 r. o sygn. Ts 174/18 (OTK ZU B/2019, poz. 175) skardze konstytucyjnej nadano dalszy bieg, a zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 9 lipca 2019 r. została ona zarejestrowana pod sygn. akt SK 36/19.

3. W piśmie z 2 sierpnia 2019 r. (znak: IV.511.351.2019.KD) Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował, że nie przystępuje do niniejszego postępowania.

4. W piśmie z 26 września 2019 r. (sygn. akt PK VIII TK 62.2019) stanowisko w sprawie zajął Prokurator Generalny, który wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: uotpTK) wobec niedopuszczalności wydania orzeczenia.

Zdaniem tego uczestnika postępowania nie ma związku pomiędzy art. 168 § 1 k.p.c. a orzeczeniem, na podstawie którego wystąpiono ze skargą konstytucyjną, zaś zarzut niekonstytucyjności art. 138 § 1 k.p.c. – w świetle dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego instytucji doręczenia zastępczego w postępowaniu cywilnym – należy ocenić jako oczywiście bezzasadny.

5. W piśmie z 8 stycznia 2020 r. (znak: BAS-WAKU-1574/19), w imieniu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, stanowisko w sprawie zajął Marszałek Sejmu, który wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 uotpTK ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Zdaniem tego uczestnika postępowania skarżąca nie przedstawiła merytorycznych argumentów podających w wątpliwość konstytucyjność kwestionowanych przepisów, a jedynie ograniczyła się do wyłuszczenia jej subiektywnych odczuć i wyobrażeń.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W sprawach inicjowanych skargą konstytucyjną Trybunał Konstytucyjny na każdym etapie postępowania bada, czy nie zachodzi któraś z ujemnych przesłanek procesowych, skutkująca umorzeniem postępowania. Dotyczy to wszelkich kwestii wstępnych, jak również przesłanek formalnych, wspólnych dla kontroli inicjowanej w trybie skargi konstytucyjnej, wniosku lub pytania prawnego. Merytoryczne rozpoznanie zarzutów sformułowanych w skardze konstytucyjnej jest uzależnione od spełnienia wszystkich warunków jej dopuszczalności. Podkreślić również należy, że składu rozpoznającego sprawę *in merito* nie wiąże stanowisko zajęte w zarządzeniu sędziego Trybunału – wydanym na gruncie ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.) – albo postanowieniu Trybunału – wydanym na gruncie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa o TK z 2015 r.), ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1157; dalej: ustawa o TK z 2016 r.), czy też obowiązującej ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: uotpTK) – o przekazaniu skargi konstytucyjnej do rozpoznania merytorycznego lub postanowieniu Trybunału Konstytucyjnego o uwzględnieniu zażalenia skarżącego na postanowienie w przedmiocie odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, wydanym na gruncie ustawy o TK z 1997 r., ustawy o TK z 2016 r., czy też obowiązującej uotpTK (por. np. wyrok pełnego składu TK z 25 września 2019 r., sygn. SK 31/16, OTK ZU A/2019, poz. 53 oraz powołane tam orzecznictwo).

2. W niniejszej sprawie przedmiotem zaskarżenia uczyniono dwa przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; obowiązujący tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.):

– art. 168 § 1 w brzmieniu: „Jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu”;

– art. 138 § 1 w brzmieniu: „Jeżeli doręczający nie zastanie adresata w mieszkaniu, może doręczyć pismo sądowe dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było – administracji domu, dozorczy domu lub sołtysowi, jeżeli osoby te nie są przeciwnikami adresata w sprawie i podjęły się oddania mu pisma”.

3. Trybunał stwierdza, że merytoryczne rozpoznanie analizowanej skargi konstytucyjnej jest niedopuszczalne.

4. Stosownie do art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, może wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego, kierując ją przeciwko aktowi prawnemu, na podstawie którego sąd orzekł ostatecznie o jego wolno-

ściach, prawach albo obowiązkach konstytucyjnych. Skargę wnosi się „na zasadach określonych w ustawie”, przy czym chodzi o ustawę, która określa „[o]rganizację Trybunału Konstytucyjnego oraz tryb postępowania przed Trybunałem” (art. 197 Konstytucji), a zatem – uotpTK. Wynikające z art. 79 ust. 1 Konstytucji uprawnienie do złożenia skargi konstytucyjnej może być realizowane jedynie w zakresie przewidzianym w uotpTK i po spełnieniu określonych w niej wymagań formalnych (por. zamiast wielu: postanowienie pełnego składu TK z 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35). W niniejszej sprawie wątpliwości dotyczą jednak zasadniczych wymagań stawianych skardze wprost w Konstytucji, a jedynie rozwiniętych w przepisach uotpTK.

4.1. Jedną z przesłanek kwestionowania przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego jest to, aby sąd wydał orzeczenie na jego podstawie. Formalnym potwierdzeniem tego wymagania, wynikającego wprost z Konstytucji, jest treść art. 53 ust. 1 pkt 1 uotpTK, zgodnie z którym w skardze powinno się znaleźć „określenie kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją”. Z kolei art. 53 ust. 2 pkt 1 uotpTK stanowi, że „[d]o skargi dołącza się (...) wyrok, decyzję lub inne rozstrzygnięcie wydane na podstawie przepisu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1”. Dołączone do skargi rozstrzygnięcie, wydane na podstawie kwestionowanego przepisu, ma umożliwić Trybunałowi ustalenie, czy skarżący prawidłowo wskazał kwestionowany przepis oraz czy uczynił to w terminie.

Uzasadnienie wyżej wymienionej przesłanki dopuszczalności skargi konstytucyjnej Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie przedstawiał w swym orzecznictwie na gruncie ustawy o TK z 1997 r., ustawy o TK z 2015 r., ustawy o TK z 2016 r. oraz obowiązującej uotpTK. Jest ona ściśle związana z modelem skargi przyjętym przez polskiego ustrojodawcę. Skarga spełnia dwie – nierozzerwalnie związane ze sobą – funkcje: ochrony naruszonych konstytucyjnych wolności lub praw jednostki oraz środka prawnego zmierzającego do eliminacji niekonstytucyjnego przepisu z porządku prawnego. Rozerwanie więzi obu wymienionych funkcji prowadziłyby do pozbawienia skargi cech stanowiących o jej istocie (por. zamiast wielu: postanowienia TK z 28 listopada 2001 r., sygn. SK 12/00, OTK ZU nr 8/2001, poz. 267 oraz 29 listopada 2010 r., sygn. SK 39/08, OTK ZU nr 9/A/2010, poz. 121, a także postanowienie pełnego składu TK z 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13). Naruszenie wolności i praw, o których mowa w art. 79 ust. 1 ustawy zasadniczej, powinno mieć charakter osobisty oraz bezpośredni. W odróżnieniu od skargi powszechnej (*actio popularis*), koncentrującej się na obronie interesu publicznego (tak np. w Niemczech), w polskim porządku prawnym podmiot wnoszący skargę konstytucyjną działa zawsze w obronie własnego prawa (por. m.in. postanowienia pełnego składu TK z 13 czerwca 2011 r., sygn. SK 26/09, OTK ZU nr 5/A/2011, poz. 46 oraz 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13, a także postanowienie TK z 6 grudnia 2018 r., sygn. Ts 224/17, OTK ZU B/2019, poz. 67).

4.2. W niniejszej sprawie opisana wyżej przesłanka dopuszczalności skargi konstytucyjnej nie została spełniona.

Wypełniając wynikający z art. 53 ust. 2 pkt 1 uotpTK obowiązek procesowy załączenia do skargi rozstrzygnięcia wydanego na podstawie zakwestionowanego aktu normatywnego – skarżąca przedstawiła postanowienie Sądu Rejonowego w P. – V Wydział Cywilny z 21 lutego 2018 r. (sygn. akt [...]) o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 13 stycznia 2010 r. (sygn. akt [...]) oraz o odrzuceniu sprzeciwu od tego nakazu zapłaty. Wypełniając zaś wynikający z art. 53 ust. 2 pkt 2 uotpTK obowiązek załączenia rozstrzygnięcia przesądzającego o wyczer-

paniu drogi prawnej – skarżąca przedstawiła postanowienie Sądu Okręgowego w P. – XV Wydział Cywilny Odwoławczy z 4 września 2018 r. (sygn. akt [...]) o oddaleniu zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w P. – V Wydział Cywilny z 21 lutego 2018 r. (sygn. akt [...]).

Pierwsze z tych orzeczeń, wydane na podstawie art. 169 § 4 k.p.c., dotyczyło oceny, czy skarżąca spełniła przesłanki do przywrócenia terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty po upływie roku od daty, w której ta czynność procesowa powinna była zostać dokonana; w związku zaś z uznaniem przez Sąd Rejonowy w P., że w sprawie nie ma podstawy do przywrócenia terminu na zasadzie art. 169 § 4 k.p.c., sprzeciw od nakazu zapłaty – jako niedopuszczalny w rozumieniu art. 504 § 1 k.p.c. – został odrzucony.

Drugie orzeczenie – wydane na podstawie art. 385 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. – dotyczyło oceny prawidłowości rozstrzygnięcia w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w trybie art. 169 § 4 k.p.c. oraz odrzucenia przedmiotowego sprzeciwu. Co istotne, Sąd Okręgowy w P. procedował w granicach zakreślonych przez samą skarżącą, tj. odnosząc się do zarzutów obrazy art. 6 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, ze zm.; obowiązujący tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, ze zm.) w związku z art. 232 k.p.c., a także art. 233, art. 231 oraz art. 316 § 1 k.p.c.

Analizowana skarga konstytucyjna została skierowana natomiast przeciwko art. 168 § 1 k.p.c. (ogólna zasada przywrócenia terminu, która jest konkretyzowana właśnie w art. 169 k.p.c.) oraz art. 138 § 1 k.p.c. (zasada doręczeń zastępczych pism sądowych). Przepisy te nie tylko nie stanowiły podstawy prawnej ani postanowienia Sądu Rejonowego w P., ani postanowienia Sądu Okręgowego w P., ale w ogóle nie były przez te sądy stosowane. Innymi słowy, na żadnym etapie rozstrzygania sprawy skarżącej nie stanowiły one – w kontekście sformułowanych w skardze konstytucyjnej zarzutów – bezpośredniej lub choćby pośredniej podstawy decydowania przez sądy obu instancji o sytuacji procesowej skarżącej:

- w zakresie, w jakim nakłada na stronę, której korespondencja została doręczona dorosłemu domownikowi strony (tj. w trybie art. 138 § 1 k.p.c.), ciężar wykazania, że strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, pomimo tego, iż strona o odebraniu korespondencji przez domownika nie wiedziała;

- w zakresie, w jakim pozbawia stronę postępowania cywilnego, której korespondencja została doręczona w trybie art. 138 § 1 k.p.c., prawa do zaskarżenia wydanych orzeczeń (wyroków, postanowień, nakazów zapłaty);

- w zakresie, w jakim uzależnia skuteczność doręczenia wobec strony pisma sądowego, które zostało doręczone dorosłemu domownikowi strony, tylko od tego, czy dorosły domownik strony podejmie się oddania jej pisma, a nie od tego, czy korespondencja została faktycznie stronie doręczona, uzależniając tym samym skuteczność doręczenia od zachowania dorosłego domownika (osoby trzeciej), a nie samej strony, przerzucając tym samym skutki zachowania (odpowiedzialność) osoby trzeciej na stronę.

W konsekwencji Trybunał stwierdza, że w badanej sprawie występuje brak tożsamości podstawy prawnej orzeczenia wydanego w sprawie skarżącej i przedmiotu zaskarżenia. Co więcej, w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej oraz uzupełniającego ją pisma procesowego – wbrew pogładowi przyjętemu przez Trybunał w postanowieniu z 22 maja 2019 r. o sygn. Ts 174/18 (OTK ZU B/2019, poz. 175) – nie wskazano argumentów, które uzasadniałyby nietrafne zidentyfikowanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia, czy też raczej – przesunięcie przedmiotu zaskarżenia i uczynienie nim przepisów, które – zwłaszcza w kontekście sformułowanych w skardze zarzutów – nie były stosowane w sprawie skarżącej. Ponadto – uwzględniając stanowisko Trybunału wyrażone w postanowieniu pełnego składu z 10 marca 2015 r. o sygn. SK 65/13 – należy zauważyć, że skarżąca nie dysponuje żadnym orzeczeniem władzy publicznej wydanym na podstawie kwestionowanych w analizowanej skardze przepi-

sów, którym to zarzuca niezgodność z Konstytucją i z którymi wiąże naruszenie jej konstytucyjnych praw podmiotowych.

4.3. Reasumując, ustalenie przez Trybunał Konstytucyjny, że zachodzi tożsamość – wyrażonej w jednostce redakcyjnej (jednostkach redakcyjnych) aktu normatywnego – podstawy rozstrzygnięcia w sprawie skarżącego i przedmiotu skargi, stanowi *conditio sine qua non*, którego spełnienie otwiera drogę do wydania wyroku w przedmiocie skargi konstytucyjnej. W przeciwnym razie, żądanie kontroli konstytucyjnej jest oderwane od rozstrzygnięcia kształtującego prawa i obowiązki skarżącego jako konkretnej, zindywidualizowanej osoby. Merytoryczne rozpatrzenie skargi na przepis, który nie był (choćby pośrednio) podstawą rozstrzygnięcia w sprawie skarżącego, oznaczałoby zatem odejście od przyjętego w prawie polskim modelu skargi konstytucyjnej (por. postanowienie pełnego składu TK z 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13).

W związku z powyższym Trybunał stwierdza, że skarżąca – w kontekście sformułowanych przez nią zarzutów skargi konstytucyjnej – nie dysponując orzeczeniem wydanym na podstawie zaskarżonych przepisów, nie może wiązać z nimi naruszenia przysługujących jej praw konstytucyjnych i – tym samym – nie ma podstawy do żądania kontroli konstytucyjności art. 168 § 1 oraz art. 138 § 1 k.p.c.

Z tych względów – na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 uotpTK – postanowiono jak w sentencji.